

Вступ до прецедентного права України

Сьогодні серед найдискусійніших питань як в теорії цивільного, так і адміністративного та господарського процесуального права, так і у сфері судової практики є питання впровадження судових прецедентів в сучасне різногалузеве правосуддя.

В даній роботі проведено дослідження теоретико-методологічних засад щодо формування в Україні прецедентного права та створення на його основі прецедентної моделі цивільного, адміністративного та господарського судочинства. Суб'єктами такого напрямку, який є новим для правосуддя нашої держави, є Верховний Суд та його Велика Палата, а також Європейський суд з прав людини, судова практика якого вже визнана джерелом права в нашій державі.

Вказані суб'єкти, по суті, створюють правовий базис для впровадження в Україні прецедентної моделі цивільного, адміністративного та господарського судочинства. В роботі зроблено крок щодо відходу від позитивістської теорії права до «живого права», де судова правотворчість, як основа судового прецеденту, спрямовується в напрямку єдиної правозастосовчої практики у сфері подібних правових випадків. Це дає можливість говорити про посилення в правосудді нашої держави верховенства права, справедливості та розумності.

ВСТУП ДО ПРЕЦЕДЕНТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Монографія

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

 ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

Київ • Алерта • 2024

УДК 340.142(477)(02)

B85

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Сумського національного аграрного університету
(протокол № 8 від 27 грудня 2023 року)*

Рецензенти:

Ю.Д. Прутика – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка;

М.К. Галантич – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, головний науковий співробітник відділу проблем приватного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України.

B85 Вступ до прецедентного права України : монографія / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора, академіка Академії наук Вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2024. 280 с.

ISBN 978-617-566-821-4

Сьогодні серед найдискусійніших питань як в теорії цивільного, так і адміністративного та господарського процесуального права, так і у сфері судової практики є питання впровадження судових прецедентів в сучасне різногалузеве правосуддя. В даній роботі проведено дослідження теоретико-методологічних засад щодо формування в Україні прецедентного права та створення на його основі прецедентної моделі цивільного, адміністративного та господарського судочинства.

Суб'єктами такого напрямку, який є новим для правосуддя нашої держави, є Верховний Суд та його Велика Палата, а також Європейський суд з прав людини, судова практика якого вже визнана джерелом права в нашій державі. Вказані суб'єкти, по суті, створюють правовий базис для впровадження в Україні прецедентної моделі цивільного, адміністративного та господарського судочинства. В роботі зроблено крок щодо відходу від позитивістської теорії права до «живого права», де судова правотворчість, як основа судового прецеденту, спрямовується в напрямку єдиної правозастосовчої практики у сфері подібних правових випадків. Це дає можливість говорити про посилення в правосудді нашої держави верховенства права, справедливості та розумності.

УДК 340.142(477)(02)

ISBN 978-617-566-821-4

© Авторський колектив, 2024
© Видавництво «Алерта», 2024

Зміст

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ	5
ВСТУПНЕ СЛОВО	6

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРЕЦЕДЕНТНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

Глава 1. Преторські едикти римського права як обриси судових прецедентів.....	7
Глава 2. Англійська модель прецедентного права. Історія становлення, розвитку та впливу на сучасну модель цивільного судочинства	18
Глава 3. Судова практика радянського періоду та її особливості в цивільному судочинстві	30
Глава 4. Поняття та сутність судового прецеденту як моделі в сучасному законодавстві та правозастосовчій практиці України та країн пострадянської системи.....	39
Глава 5. Система джерел цивільного процесуального права та місце в ній судового прецеденту	57
Глава 6. Співвідношення понять «судовий прецедент», «судова практика», «судова правотворчість»	78
Глава 7. Сучасна доктрина про судовий прецедент та її особливості	91

РОЗДІЛ ІІ. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЯК СИСТЕМО УТВОРЮЮЧИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПРЕЦЕДЕНТНОЇ МОДЕЛІ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Глава 1. Судова правотворчість як історично-процесуальна категорія в цивільному судочинстві	101
---	-----

Глава 2. Локальна судова правотворчість в механізмі забезпечення ефективності цивільного судочинства як підґрунтя для формування моделі прецедентного права в Україні	114
Глава 3. Судова правотворчість як пролог до прецедентної моделі цивільного судочинства в Україні та її особливість в загальному праві.....	132
Глава 4. Правові позиції Верховного Суду як системоутворюючий фактор та їх вплив на формування прецедентної моделі цивільного судочинства.....	139
Глава 5. Поняття «виключної правової проблеми» та «забезпечення розвитку права» у правозастосовчій практиці Великої Палати Верховного Суду.....	153

РОЗДІЛ III.

СУДОВА ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК БАЗИС ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРЕЦЕДЕНТНОЇ МОДЕЛІ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ

Глава 1. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони прав, свобод та інтересів особи шляхом зближення загального та континентального права	162
Глава 2. Європейська конвенція з прав людини та формування на її основі прецедентної моделі судових рішень Європейського суду з прав людини	174
Глава 3. Межі інтерпретаційної, тлумачної та правотворчої діяльності Європейського суду з прав людини	196
Глава 4. Вплив прецедентної практики Європейського суду з прав людини на цивільне судочинство України	223
Глава 5. Судова практика Європейського суду з прав людини та Верховного Суду як базис для формування прецедентної моделі цивільного судочинства в Україні	232
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	253

Наукове видання

ВСТУП ДО ПРЕЦЕДЕНТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Монографія

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка Академії наук Вищої школи України
М. М. Ясинка*

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
В. С. Жиборовський

Підписано до друку 06.02.2024 р. Формат 60 x 84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 16,28.
Тираж 300 прим.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, (099) 607-97-62.

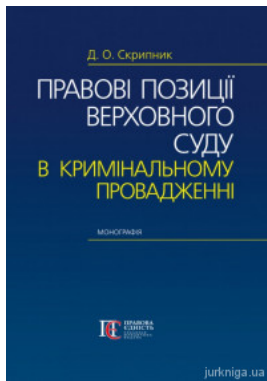
E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.

ISBN: 978-617-566-821-4

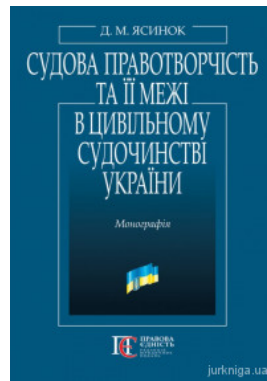

9 786175 668214

Книги, які можуть вас зацікавити

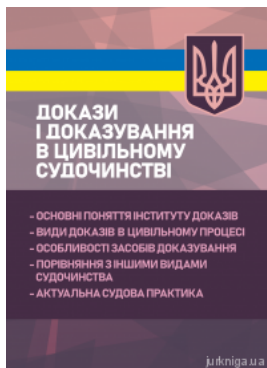
Правові позиції
Верховного Суду в
кримінальному
провадженні

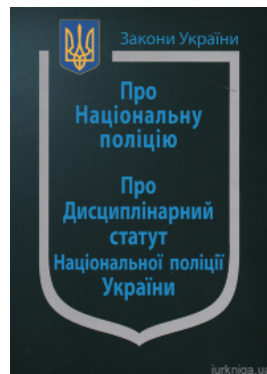
Судова правотворчість
та її межі в цивільному
судочинстві України

Виборчий кодекс
України. Алерта

Докази і доказування в
цивільному
судочинстві: основні
поняття інституту
доказів, види доказів в
цивільному процесі,
особливості засобів...

Закон України "Про
Національну поліцію",
"Про дисциплінарний
статут Національної
поліції України"

Статут збройних сил
України

Перейти до галузі права
Теорія держави і права

[Перейти на сайт](#) →